

Základná umelecká škola Štefánikova 20, 071 01 Michalovce

Školský vzdelávací program pre 4.ročník prvej časti prvého stupňa základného štúdia primárne umelecké vzdelávanie – ISCED 1 B Predmet: Hudobná náuka

Názov predmetu	Hudobná náuka
Ročník	Štvrtý
Časový rozsah výučby	1 hod. týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 1B – primárne umelecké vzdelávanie
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce, Iskrenie talentov
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský
Spracoval	Mgr. Blažena Palfiová
Koordinátor ŠkVP	PaedDr. Alena Hersteková
Schválené	27. júna 2013

2.Charakteristika vyučovacieho predmetu

Hudobná náuka je jedným z prostriedkov výchovy mladého človeka, ktorým získava schopnosť estetického cítenia a sleduje rovnaký cieľ ako v nástrojovej hre, vypestovať lásku k hudobným hodnotám minulosti i súčasnosti. Poslaním predmetu je i naďalej rozvíjať kreatívne myslenie, emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre krásu a záujem žiaka o hudbu. Na hodinách hudobnej náuky sa systematicky venujeme disciplinám, ktorými sa na individuálnych hodinách zaoberáme len okrajovo. V súlade s mentálnymi zmenami detí vo vyšších ročníkoch sa ťažisko pôsobenia na žiaka presúva z vokálnych činností na činnosti perцепčné, pričom žiakov aktivizujeme k využívaniu audiovizuálnych a multimediálnych pomôcok. Dôležitú úlohu pri vyučovaní zohráva aj návšteva koncertov, na ktorých sa sami žiaci zúčastňujú buď ako účinkujúci, alebo ako poslucháči.

3.Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele primárneho umeleckého vzdelávania

- rozvíjať kladný vzťah k hudbe,
- hravou formou motivovať žiakov k tvorivosti,
- rozvíjať inštrumentálnu tvorivú aktivitu,
- poukázať na možnosť prepojenia IKT s hudobným umením,
- spolupracovať na projektoch s inými odborníkmi – výchovné koncerty,
- pokúsiť sa vybudovať celoživotnú potrebu vzdelávať sa,
- obohacovať citový a myšlienkový svet, vzťah k človeku a spoločnosti
- budovať v žiakovi hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, preferencii materiálnych hodnôt.

Všeobecný cieľ vyučovacieho predmetu

- nadviazať na vedomosti z predchádzajúcich ročníkov,
- prebudiť väčší záujem o ľudovú pieseň,
- rozlišovať jednohlasný spev od viachlasného spevu, realizovať kánonický spev,
- intonovať melodické motívy, durový a molový kvintakord,
- vnímať krátke skladby a reagovať na ne vlastnou činnosťou,
- ovládať rytmické členenie a základné taktovacie schémy,
- identifikovať metrum skladby a určiť príp. rytmické zvláštnosti,
- transponovať melodické motívy na chromatickej zvonkohre, klavíri, príp. na akordeóne,
- rozlišovať sluchom intervalové kroky, durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy,
- rozlišovať zvukovo kontrastné nástroje, ovládať ich delenie do skupín,
- orientovať sa v durových a molových stupniciach,
- ovládať terminológiu podľa obsahového štandardu.

Špecifické ciele vyučovacieho predmetu pre 4. ročník primárneho umeleckého vzdelávania

Vzdelávanie vo štvrtom ročníku smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

Kognitívne ciele:

- poznať notové písmo v husľovom a basovom kľúči,
- ovládať durové a molové stupnice do 5# a 5b, lýdickú stupnicu, špecifikovať rozdiel medzi prirodzenou, harmonickou a melodickou molovou stupnicou,
- určovať a tvoriť základné intervaly,
- určovať kvintakordy: dur, mol, zväčšený, zmenšený; tvoriť obraty kvintakordov,
- vytvoriť hlavné harmonické funkcie,
- poznať melodické ozdoby v notovom zápise a vedieť ich aplikovať pri nástrojovej hre (nátril, mordent, trilok, príraz),
- oboznámiť sa s tvorbou skladateľov v tematickom okruhu Pieseň a tanec, preukázať poznatky z oblasti štylizovaných tancov,
- rozoznať ľudové a umelé piesne, poznať ich sociálnu funkciu.

Psychomotorické ciele:

- interpretovať jednohlasné melódie a piesne, dvojhlas a kánon,
- sprevádzať piesne základnými tónmi hlavných harmonických funkcií,
- transponovať,
- tvoriť rytmický dvojhlas alebo trojhlas,
- demonštrovať získané kompetencie pri rytmických viachlasoch v skupinách pohybom alebo melodicko-rytmickými nástrojmi,
- zostavovať vlastné rytmické cvičenia.

Afektívne ciele:

- počúvať skladbu a verbalizovať zážitok z nej (hudobný príbeh),
- vnímať krásu hudby, emotívne ju precítiť a mať radosť z vlastnej interpretácie.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie pre primárne umelecké vzdelávanie

Jednoznačný model pre výchovné a vzdelávacie stratégie v ktoromkoľvek predmete a pre jednotlivé kľúčové spôsobilosti platné pre všetky odbory nie je možné vytvoriť, nakoľko je potrebné prihliadať na intelekt každého žiaka.

Žiak 3. ročníka nižšieho sekundárneho vzdelávania má mať osvojené tieto kľúčové kompetencie:

1. sociálno-komunikačné spôsobilosti - výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- vyjadrovať sa súvisle prostredníctvom verbálnej i neverbálnej komunikácie, výstižne a kultivovane primerane veku;
- dokázať určitý čas sústredene pracovať na hodinách individuálne, ale aj v skupinkách, náležite reagovať na zmeny;
- používať ústretovú komunikáciu – mimiku i gestikuláciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s inými ľuďmi;
- adekvátne reagovať, vyjadrovať svoj názor.

2. spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia - výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- používať v každodenných situáciách modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (projekty, vystúpenia, koncerty, výstavy);
- tvorivými úlohami žiakovi rozvíjať logiku a logické postupy, jeho fantáziu;
- rozvíjať si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov.

3. spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie – výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- integrovať IKT do vyučovania v ZUŠ - samostatne a efektívne vyhľadávať a využívať učebné a informatívne zdroje z internetu.

4. spôsobilosť učiť sa učiť sa - výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- získať schopnosť samostatne učiť sa;
- systematicky sa pripravovať na hodiny hudobnej náuky;
- zlepšovať svoju aktivitu a uvedomelosť.

5. spôsobilosť riešiť problémy – výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- vnímať, sledovať, rozoznávať a premýšľať o vzniknutom probléme;
- vedieť vyjadriť a sformulovať problém;
- hľadať informácie, navrhovať riešenia – vlastné;
- učiť sa byť empatický, ale aj asertívny.

6. osobné, sociálne a občianske spôsobilosti - výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- uvedomovať si svoje potreby, práva a povinnosti v škole i mimo nej;
- uvedomovať si svoje silné a slabé stránky;
- podieľať sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v skupine a dobrých medziľudských vzťahov.

7. spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry - výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie;
- dokázať pomenovať druhy umenia;
- rešpektovať vkus iných ľudí a zároveň vyjadriť svoj názor i vkus;
- správať sa kultúrne, kultivovane;
- uvedomovať si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote;
- poznať a vážiť si naše kultúrno-historické tradície a dedičstvo.

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY	<ul style="list-style-type: none">- motivačné- expozičné- demonštračné- fixačné- diagnostické- aplikačné	<ul style="list-style-type: none">- opakovanie nôt od veľkej po trojčiarkovanú oktávu,- postupné zvládnutie dur. a mol. stupníc do 5# a 5b, lýdickej stupnice - na základe jej vyvedenia z ľud. piesne,- využitie transpozície,- tvorba a využitie intervalov pri transpozícii,- tvorba T⁵ a jeho obrátov, S, D,	<ul style="list-style-type: none">- skupinová práca na vyuč. hodine- využitie učebných pomôcok- názorná demonštrácia učiteľom- spoločná riešenie úloh s učiteľom- opakovanie, fixácia učebnej látky- aplikácia poznatkov v nástrojovej hre- domáca príprava

		- melodické ozdoby,	
PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> - motivačné - expozičné - demonštračné - mimovoľného učenia-imitácia - fixačné - diagnostické - aplikačné 	<ul style="list-style-type: none"> - zvládnuť tematický okruh Pieseň a tanec, oboznámiť sa so životom a tvorbou jednotlivých skladateľov, poznať tance príslušných národov - názorná demonštrácia učiteľom, použitie didaktických pomôcok - motivačné rozprávanie o danom preberanom učive - využitie PC na zobrazenie, resp. doplnenie informácií k jednotlivým skladateľom, vrátane hud. ukážok. - hra piesne podľa sluchu - harmonizácia pomocou T, S, D - elementárna improvizácia piesne - hra piesne z notového zápisu - nácvik a interpretácia piesne s dôrazom na celkový umelecký prejav. 	<ul style="list-style-type: none"> - individuálna práca s doplnkovou literatúrou - hudobné ukážky prostredníctvom využitia PC s prepojením na internet - spoločné muzicírovanie; - návšteva folklórnych podujatí; - pôsobenie v DLH - domáca príprava
Ľudová pieseň	- motivačné		

6.Učebné zdroje pre 4. ročník primárneho umeleckého vzdelávania:

Na podporu a aktiváciu učiva vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
HUDOBNO-NÁUKOVÉ	V. Slujková, R. Fislá: <i>Hudobná náuka pre 4. ročník základných</i>	-CD, DVD -PC	- učebnica - školská tabuľa - hudobné nástroje	-internet, -školská

POJMY	<i>umeleckých škôl</i> E. Čunderlíková: <i>Od zážitku k poznaniu a tvorivosti</i>			knižnica
PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI	K. Kuliková: <i>Dejiny hudby a umenia pre školu a prax 4 CD</i> O. Angeli: <i>Prvé stretnutie s hudbou</i>	- CD, DVD, PC	- učebnica - doplnková literatúra - školská tabuľa - chromatická zvonkohra	-internet
Ľudová pieseň	V. Lichnerová: <i>Zahraj mi pesničku!</i>	- CD, PC	- učebnica - zbierka ľudových piesní - Orffov inštrumentár - školská tabuľa	-internet
Hudobné ukážky	archív školy	- CD, PC	- hud. nástroje - učebnica	- internet

Výchovno-vzdelávací proces je možné doplniť aj inou vhodnou doplnkovou literatúrou v súlade s platnými učebnými osnovami a zdrojmi z internetu.

7.Obsah vzdelávania pre 4. ročník primárneho umeleckého vzdelávania v predmete hudobná náuka

Tematický celok	Kompetencie Obsahové štandardy	Výkonové štandardy	Kritéria hodnotenia	Metódy a prostriedky hodnotenia
	Učiť žiaka:	Žiak vie:	Žiak vedel:	
HUDOBNO-NÁUKOVE POJMY	- využiť dané poznatky v nástrojovej hre - poznať durové a molové stupnice do 5# a 5b, lýdickú stupnicu - tvoriť T ⁵ a jeho obraty, hlavné harmonické funkcie: T, S, D; kvintakord dur, mol, zväčšený a zmenšený - melodické ozdoby	- určiť a zároveň zapísať noty od C po trojčiarkovanú oktávu - vymenovať poradie stupníc, ich delenie, správne ich zapísať - vedieť v danej stupnici tvoriť T ⁵ a obraty, T,S a D, zv. a zm. kvintakord - zapísať a v notovom	- pohotovo určiť a správne zapísať noty - správne poradie stupníc, ich delenie, zapísať, interpretovať na xylofóne - tvoriť T ⁵ a jeho obraty, S a D, zv. a zm. kvintakord - zapísať a v notovom	- motivačná - expozičná - demonštračná - fixačná - diagnostická - aplikačná - pochvala, povzbudenie, motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov v triede

<p>PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určovať a tvoriť základné intervaly - vedieť rozlíšiť jednohlasný spev od viachlasného - intonovať melodické motívy, durový a molový kvintakord - vnímať krátke skladby a reagovať na ne vlastnou činnosťou - ovládať rytmické členenie a základné taktovacie schémy - identifikovať metrum skladby - transponovať melodické motívy na chromatickej zvonkohre, príp. inom nástroji - rozoznať jednotlivé zvukovo kontrastné hudobné nástroje, ovládať delenie do skupín - rozlíšiť sluchom intervalové kroky, durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy 	<p>zápise určit' melodické ozdoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - určovať a vytvoriť čisté, veľké a malé intervaly - rozlíšiť jednohlasný od viachlasného spevu - intonovať melodické motívy, durový a molový kvintakord - vnímať krátke skladby a reagovať na ne vlastnou činnosťou - ovládať rytmické členenie a základné taktovacie schémy - identifikovať metrum skladby - transponovať melodické motívy na chromatickej zvonkohre, príp. inom nástroji - rozoznať jednotlivé zvukovo kontrastné hudobné nástroje, ovládať delenie do skupín - rozlíšiť sluchom intervalové kroky, durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy 	<p>zápise určit' melodické ozdoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - určit' a vytvoriť základné intervaly - pohotovo rozlíšiť jednohlasný od viachlasného spevu - intonovať melodické motívy, durový a molový kvintakord - vnímať krátke skladby a reagovať na ne vlastnou činnosťou - ovládať rytmické členenie a základné taktovacie schémy - identifikovať metrum skladby - transponovať melodické motívy na chromatickej zvonkohre, príp. inom nástroji - rozoznať jednotlivé zvukovo kontrastné hudobné nástroje, ovládať delenie do skupín - rozlíšiť sluchom intervalové kroky, durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy 	<ul style="list-style-type: none"> - motivačná - demonštračná - expozičná - samostatná práca na transpozícii, rytmickom cvičení - pochvala, povzbudenie, kritika - autoevalvácia
--	---	--	---	--